

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 24/9/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 203: Trí tuệ, đức năng, tướng hảo từ đâu mà có?

Người học Phật nếu không dùng chân tâm để học tập thì không thể thấu hiểu được trí tuệ, đức năng, tướng hảo từ đâu mà có? Người không học Phật càng mê mờ đối với việc này. Hòa Thượng từng nói Phật pháp là từ nơi tự tánh của Phật lưu xuất ra cho nên để hiểu được lời giáo huấn của Ngài thì chúng ta phải dùng chân tâm của mình để thể hội và nếu dùng vọng tâm thì càng tìm hiểu càng xa vời.

Nhiều người học Phật đã lâu thậm chí học cả đời nhưng không đi con đường này nên không được lợi ích gì. Khi sanh tử đến, họ lại càng sanh tâm oán hận, từ đó lại càng tạo tội. Tôi từng biết một người như thế, trước đây niệm Phật rất tốt, thường đi trợ niệm cho người khác nhưng sau đó bị tai biến nên nghễnh ngãng, tay chân không bại liệt nhưng tứ chi bất lực, phải có người nấu nướng cho ăn. Họ bất mãn với việc này, sanh ra oán Phật nên bỏ ăn chay, bỏ niệm Phật.

Đời này và vô lượng đời quá khứ, chúng ta đã tạo ra vô lượng vô biên tội nghiệp. Tối qua tôi có một giấc mộng kỳ lạ, tôi gặp và rất thân với một vị tướng của quân đội, những người thân cận với tôi cũng được gọi tên. Khi thức dậy, tôi ngẫm rằng hẳn trong đời quá khứ, tôi từng trong binh nghiệp, chắc đã gây tổn hại cho biết bao người. Mọi giấc mộng đều từ nơi tạng thức của chúng ta trỗi dậy cho nên chớ vội cho rằng mình tu như thế này là tốt rồi, là hơn người rồi. Ý niệm này đặc biệt sai lầm, đến lúc nghiệp quật thì không cách gì có thể chống đỡ được.

Do đó hằng ngày, mọi khởi tâm động niệm phải là chân thành, luôn là thiện tâm làm lợi ích cho chúng sanh. Đừng bao giờ chủ quan cho rằng chúng ta có thể làm được mọi việc cần làm. Có những việc chúng ta có thể tự làm nhưng có những việc phải tích hợp phước đức, nhân duyên thì mới hình thành được. Khi phước đức nhân duyên đủ rồi thì việc sẽ thành còn chúng ta cưỡng cầu là sai. Đôi khi mình muốn, cưỡng cầu đối với người nhưng người chưa đủ phước thì chẳng khác nào giáng họa đến cho người. Chúng ta thấy người ta có mà mình không có, liền cố gắng để có, thì cái có đó là họa. Người ta có là do phước của họ.

Chúng ta học Phật và thật làm thì chỉ trong một thời gian, chúng ta sẽ có thể hội. Điểm nhấn là phải thật làm. Hòa Thượng nói mọi năng lực thế gian chẳng giúp gì cho chúng ta, điều này trong Phật pháp gọi là thế trí biện thông – trí tuệ thế gian. Nếu không có sự tu dưỡng thì trí tuệ thế gian sẽ khiến người ta tạo tội, tạo ác. Do đó, Hòa Thượng

khuyên chúng ta phải bỏ đi cách thấy, cách làm, cách nói của mình. Sự nhận biết của chúng ta bị trộn lẫn đầy thứ nghiệp chướng trong đó, không khéo lại dẫn dắt chúng ta đi tạo nghiệp mà thôi! Đến lúc chúng ta nhận ra được thì đã quá muộn.

Ngược lại, với năng lực từ tự tánh, vốn dĩ thuần tịnh thuần thiện thì luôn là giúp ích cho chúng sanh. Trong một buổi nói chuyện với mọi người cách đây rất lâu tôi nói rằng chúng ta giống như chiếc lục bình trôi sông và nếu có nhiều chiếc bình như thế kết thành một bè thì nước trôi gió thổi đến đâu bè trôi đến đó. Tuy nhiên nếu không kết thành bè thì những chiếc bình sẽ vỡ tan. Điều này có ý nghĩa rằng nếu chúng ta kết thành bè, thành một cộng đồng, người bên ngoài sẽ nhìn nhận xem chúng ta làm và khởi tâm động niệm đúng hay sai, người ta sẽ can thiệp trực tiếp hoặc gián tiếp. Cho nên tại sao ở thế gian có câu là “*Ăn cơm có canh, tu hành có bạn*”

Hòa Thượng nói: “***Trí thức thế gian là thường thức, thường thức này chỉ là thế trí biện thông.*** Chúng ta học Phật là cầu trí tuệ chứ không phải cầu những thứ này. Năng lực thế gian chẳng dùng vào đâu, chẳng giúp được cho sự giải thoát của chúng ta. Nếu năng lực thế gian có thể giúp chúng ta giải thoát thì Phật Bồ Tát không cần đến thế gian, thế gian sẽ đầy rẫy nhà bác học, nhà thiên tài. Thế nhưng con người thì vẫn chìm trong khổ đau. Hiện tại, điện thoại không cần dùng mạng 3g mà dùng mạng của vệ tinh. Người tạo ra đột phá này được xem như thiên tài nhưng họ có giải quyết được khổ đau, ngăn chặn được tham vọng của con người không? Hay họ đang bị sai sử bởi chính sự tham vọng? Rồi đây, đến một ngày, có lẽ sẽ có người nghĩ ra phương pháp để trường sinh, thay thế hết các bộ phận trong cơ thể. Cho nên mọi năng lực của thế gian không phải là trí tuệ. Trí tuệ từ tâm thanh tịnh, mới giải quyết được mọi khổ đau.

Năng lực từ tự tánh đã có trong mỗi chúng ta, không cần phải đi tìm cầu. Nhà Phật có câu: “*Đắc đạo bỏ đề, quy vô sở đắc*” – khi đã đạt đến đạo Bồ Đề rồi mới thấy đạo Bồ Đề đã có sẵn. Câu chuyện vị thầy hương đăng là một người dốt nát, chỉ dùng thời gian ba năm ở một chỗ niệm Phật mà có thể biết làm thơ, đọc chữ và giảng Kinh nói Pháp. Đây là trí tuệ đức năng đã hiển lộ. Vậy chúng ta làm gì để trí tuệ đức năng này hiển lộ? Đương nhiên chúng ta phải hoàn thiện bản thân mình để giúp ích được chúng sanh tốt hơn. Giúp ích được chúng sanh rồi thì tâm bình lặng. Làm mà như không làm, không làm mà làm. Làm mà chẳng thấy mình làm. Không làm gì cả mà làm tất cả.

Hơn 20 ngày qua, tôi không ra khỏi nhà nhưng làm được rất nhiều việc. Hòa Thượng nói: “***Làm thế nào để khơi dậy trí tuệ đức năng tướng hảo này? A Di Đà Phật có ý nghĩa chính là vô lượng giác. Cảnh giới của danh hiệu này không thể nghĩ bàn, không có bờ mé. Vô lượng là nói đến từ tự tánh, mà từ tự tánh thì vốn đầy đủ trí tuệ vô lượng, đức năng vô lượng, tướng hảo vô lượng. Vô lượng này có đầy đủ tất cả những vô lượng ở trong vũ trụ.***”

“***Nói tóm lại không nằm ngoài ba loại lớn này: trí tuệ vô lượng, đức năng vô lượng, tướng hảo vô lượng. A Di Đà Phật là đức hiệu của từ tự tánh. Chúng ta đề khởi***

lên từng danh hiệu chính là thức tỉnh tự tánh, hồi phục tự tánh của chính mình. Quốc sư Trung Phong trong pháp hội Tam thời đã khai thị rằng: “Tâm ta chính là A Di Đà Phật, A Di Đà Phật chính là tâm ta”. Lời nói này của Ngài nói được chính xác hay không? Hoàn toàn chính xác. Người thế gian thành thật mà nói ngày ngày khởi vọng tưởng làm mất đi tự tánh của chính mình, ngập chìm trong biển nỗi là sự mong cầu (tiền tài danh vọng). Họ làm gì biết được trong danh hiệu A Di Đà Phật có vô lượng tài bảo. Trong tài bảo này bao gồm cả tướng hảo. Tướng hảo thuộc về phước báu.

“Ở thế gian, có một số hạng người nỗ lực hết sức mình để đi học tài nghệ. Họ làm gì biết được trong tự tánh vốn sẵn đầy đủ, có vô lượng đức năng, vô lượng tài nghệ, cái gì cũng đều biết, hơn nữa các kỹ thuật, tài nghệ đều là viên mãn, đều là cứu cánh. Năng lực của tự tánh là không gì không biết - vô sở bất tri, toàn tri toàn năng, vậy mà họ không hướng đến tự tánh mà cầu, lại ra bên ngoài để cầu. Ngoài tâm mà đi tìm cầu và cho dù cả đời tìm cầu được, thì cái được đó cũng rất hạn chế. Phật dùng việc gì để giúp đỡ, giáo hóa tất cả chúng sanh? Phật dùng trí tuệ vốn đủ ở nơi tự tánh, trí tuệ bát nhã. Trí tuệ này không cầu được từ bên ngoài”

Trước đây, có người nghĩ mình không có năng lực nhưng khi bắt tay vào làm thì họ có thể phát huy được năng lực của mình. Bản thân tôi cách đây 1 năm chưa từng cầm bút lông viết chữ Hán theo cách thư pháp nhưng sau đó, tôi mỗi ngày đều rèn luyện, đều tập viết và bây giờ đã viết được. Điều này cho thấy, nếu muốn hồi phục năng lực phải tìm cách. Nếu chúng ta mong cầu ai đó mang năng lực đến cho mình là sai rồi, chính mình phải nỗ lực để tự hoàn thiện năng lực. Có nhiều người nghĩ rằng họ không thể làm được nhưng sau đó họ lại làm được rất tốt. Đây là năng lực đang dần hoàn thiện. Nếu chúng ta hương ngoại tìm cầu thì kết quả dù có được cũng rất hạn chế.

Vọng tưởng đã che mất tự tánh nên mọi kỹ năng tài nghệ của chính mình bị mất hết. Khi chúng ta định tâm, đưa tâm về thanh tịnh, chân thành, chí công vô tư thì tự khắc chúng ta tự hoàn thiện được bản thân, có thể khơi dậy được nhiều việc trước kia không biết, nay lại biết. Người nỗ lực không sợ khổ, không sợ khó mới có thể làm được. Người buông lung, giải đãi, phóng túng thì không làm được, làm trước quên sau, làm đầu quên đó mà thôi.

Nhiều người nghe lời chỉ dạy này của Hòa Thượng có vẻ đã hiểu nhưng cách dùng của họ lại sai. Họ nghe thấy Hòa Thượng nói rằng một câu “**A Di Đà Phật**” có trí tuệ vô lượng, đức năng vô lượng, tướng hảo vô lượng nên chỉ niệm Phật mà không làm gì cả. Việc làm lợi ích chúng sanh không chướng ngại niệm Phật. Vướng víu là do khi chúng ta làm việc, chúng ta chấp trước vào việc đó. Vậy thì tâm chúng ta còn dính mắc, chưa buông xả.

Cho nên người ngày nay, phương pháp tu học bị sai rồi. Họ đang tìm cầu trí thức chứ không tìm cầu trí tuệ. Trí thức là dùng vọng tâm còn trí tuệ là tâm thanh tịnh. Mọi

sự mọi việc trước đây lơ mờ nhưng sau đó mọi sự mọi việc tinh tường hơn, được giải quyết nhanh nhẹn hơn là do tâm chúng ta có định, bớt bao chao do đó mọi thứ trở nên tốt đẹp. Nhờ đó, ngay cả khi nói chuyện trước pháp hội, tôi không có sự chuẩn bị tài liệu mà luôn xem coi đại chúng muốn nghe điều gì thì nói điều đó. Nếu có tài liệu thì buổi nói chuyện sẽ không thành công!

Hòa Thượng nói: *“Người thế gian từ nơi đâu mà tìm cầu trí tuệ? Từ nơi học rộng nghe nhiều mà đi tìm cầu trí tuệ. Như thế sai rồi! Những học rộng nghe nhiều có được đó chỉ là thường thức, hay gọi là thế trí biện thông. Chư Phật Bồ Tát cầu trí tuệ không phải là cách cầu này, các Ngài hướng vào tự tánh chính mình để cầu. Do đó, chúng ta học tập Phật pháp gọi là nội học, Phật pháp gọi nội minh, không hướng ra bên ngoài để cầu.”*

Việc này trên Kinh Hoa Nghiêm, Phật cũng nói rằng tất cả chúng sanh đều có trí tuệ không cần thầy, chỉ cần tâm thanh tịnh là chúng ta có thể để khởi được trí tuệ vô sư. Ngược lại, tâm loạn động thì không để khởi được. Chúng ta có thể có sự thể hội về điều này, đó là có những thứ trước kia không biết nhưng sau đó chúng ta lại tự biết. Chỉ cần chân thành, thành tâm thành ý đối với một việc lợi ích tha nhân thì chúng ta có thể đạt được trí tuệ vô sư. Cũng vậy, có những vị tướng tài ba không phải được đào tạo từ những ngôi trường danh tiếng nào đó mà đều từ tâm vì quốc gia, vì dân tộc mà trở thành siêu xuất. Đại Tướng Võ Nguyên Giáp của chúng ta không tốt nghiệp qua một trường quân sự nổi tiếng nào mà vẫn có thể giành chiến thắng trước những vị tướng xuất thân từ những học viện quân sự nổi tiếng trên thế giới. Đây là năng lực của tự tánh!

Người xưa có câu: *“Chế tâm nhất xứ, vô sự bất biện”* – tức là tâm định rồi thì mọi sự mọi việc tự hanh thông, nghĩ đến việc gì thì việc đó trở nên thông suốt. Cho nên chúng ta đừng ngần ngại trước những việc làm lợi ích cho chúng sanh, hôm nay làm chưa tốt thì ngày mai sẽ làm tốt hơn và dần dần sẽ làm ở mức tốt nhất. Hôm nay chưa hoàn thiện thì năng lực của tự tánh sẽ giúp chúng ta hoàn thiện. Đương nhiên những việc của chúng ta làm không phải vì mục đích tư lợi thì năng lực tự tánh mới hiển lộ. Nếu chìm trong phân biệt vọng tưởng chấp trước, so đo được mất, lời lỗ, hơn thua, tốt xấu thì năng lực tự tánh không hiển lộ mà khuôn mặt chúng ta còn bị biến đổi xấu xí theo sự được mất hơn thua.

Hòa Thượng nhắc chúng ta niệm câu **“A Di Đà Phật”** vì trong danh hiệu này có đầy đủ vô lượng trí tuệ, đức năng, tướng hảo. **“A Di Đà Phật”** là tự tánh. Tâm ta chính là **“A Di Đà Phật”** và **“A Di Đà Phật”** chính là tâm ta. Vậy thì chúng ta giữ tâm mình ở một câu **“A Di Đà Phật”** tức là chúng ta đang phục hồi tự tánh. Bấy lâu nay, tự tánh của chúng ta bị che lấp bởi vọng tưởng, bây giờ dẹp bớt đi vọng tưởng, gắn chặt câu **“A Di Đà Phật”** trong mình thì vọng tưởng ít đi, vọng tưởng bị thay thế. Vọng tưởng ít đi thì tự tánh dần hiển lộ, từ đó năng lực của tự tánh sẽ hồi phục.

Tôi hoàn toàn tin vào điều này! Nếu một người không có người trợ thủ, trợ giúp thì Phật Bồ Tát sẽ đến. Thật ra, tự tánh mỗi người chính là Phật Bồ Tát rồi! Nếu mỗi người chưa đủ năng lực thì phải cố gắng hơn, dần dần năng lực sẽ hoàn thiện. Người lười, người chậm phải hết lười, phải chăm hơn thì mọi việc dần dần sẽ trôi chảy, thuận tiện. Đó là tự tánh của năng lực dần hoàn thiện. Cho nên quay về với tâm của chính mình, tâm chân thành, tâm hy sinh phụng hiến và quan trọng là phải giữ được tâm thanh tịnh. Muốn giữ tâm thanh tịnh thì thường xuyên đề khởi câu “**A Di Đà Phật**”./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!